

Uitgelicht

Fotograaf Claudine Doury tovert met licht en slaagt erin de tijd stil te zetten

Een decennium werkte fotograaf **Claudine Doury** aan Zonnewende. Ze schoot haar foto's aan beide kanten van de oostgrens van de EU in een tijd van spanningen tussen Rusland en het Westen.

Kijk naar deze beelden van de Franse fotograaf Claudine Doury uit het hoge noordoosten van Europa en probeer er maar eens spoorjes van de eenentwintigste eeuw in te ontdekken. Sommige foto's zijn vrijwel niet van schilderijen te onderscheiden. Lichtknopjes zien we nergens, elektriciteit wordt niet gebruikt: het was lang licht op de avonden dat deze foto's werden genomen, ergens tussen 2012 en 2022.

Feesten ter ere van de zonnewende werden duizenden jaren terug al gevierd in het noorden van Europa. Sinds mensenheugenis wordt er op de langste dag van het jaar gedanst rondom grote vuren. Het element water in de festiviteiten heeft misschien een christelijke oorsprong. Na de kerstening van Europa smolt de viering van de langste dag van het jaar op veel plekken

samen met de viering van de geboortedag van Johannes de Doper. Sindsdien zijn er Europeanen die zich laat op de avond van de langste dag onderdompelen in nabijgelegen bronnen, meren of rivieren.

Tot een paar eeuwen terug waren zonnendeefesten gebruikelijk op veel plekken in het noorden van Europa. In het hoge noordwesten kwam er in de twintigste eeuw de klad in. Stonehenge bleef wel een trekpleister op de langste dag. Her en der bestaan ook nog festiviteiten in Zweden. In het hoge noordoosten van Europa handhaafde de traditie zich. Noem dat een onbedoeld gevolg van het Sovjet-communisme. Een typische paradox daarvan was dat het in pogingen om bruut te moderniseren vaak op unieke wijze wist te conserveren. Veel 'voortgang' was opgelegde voortgang. In regio's die aan de

tekentafel werden overgeslagen, overleefde veel van wat had moeten verdwijnen.

Solstice, zonnewende, doopte Claudine Doury het fotoproject waaraan ze een decennium werkte. Ze schoot haar materiaal aan beide kanten van de huidige oostgrens van de Europese Unie: aan de westzijde in Litouwen, Letland en Polen, aan de oostzijde in Belarus en Rusland. Ze deed dat in een tijd van snel oplopende spanningen tussen Rusland en het Westen. Zo tijdloos als de wereld was die ze vastlegde, zo veranderlijk was het politieke klimaat waarmee ze te maken had. In Solstice zie je de grens tussen de Russische en de westerse invloedssfeer niet lopen, tenzij je op de hoogte bent van vrijheden inzake het middernachtelijk baden: alle plekken waar Doury naakte baders vastlegde, liggen in de Europese Unie.

Olaf Tempelman